

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	18356 Азербайджанська мова і література та англійська мова
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	18356
Назва ОП	Азербайджанська мова і література та англійська мова
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.02 Мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Сайковська Олена Юріївна, Коноваленко Тетяна Василівна, Марчук Надія Юріївна, Романюк Олександра Сергіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.03.2021 р. – 11.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/3176/view>

Програма візиту експертної групи <blob:https://office.naqa.gov.ua/1246b878-15ee-4b27-b9fa-4eb7d77d1b83>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (далі КНУ) надав безперешкодний доступ до необхідних матеріалів, створив комфортні умови для роботи експертної групи під час дистанційної акредитаційної експертизи, а також сприяв її якісному проведенню. Наявні нормативні документи, а також фактичні дані щодо організації освітнього процесу, уточнені під час зустрічі з фокус-групами, уможливають підготовку здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем. ЕГ підтвердила і доповнила фактичні дані про самооцінювання (далі ВСО). ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії КНУ. Обсяг ОП відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження. У ЗВО передбачено можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами ОК в обсязі, що відповідає законодавству. Форми та методи навчання і викладання загалом сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Під час навчання здобувачі мають можливість формування соціальних навичок. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого ОК та ОП в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. Віртуальний огляд матеріально-технічних ресурсів засвідчує, що КНУ забезпечує високий рівень умов для безпечного та якісного навчання, фізичного та професійного розвитку. ЕГ також пересвідчилась, що цілісність системи взаємодії всіх членів академічної спільноти, підрозділів та організацій у виконанні відповідних внутрішніх заходів і процедур спрямовано на досягнення досконалості в організації освітнього процесу та забезпечення конкурентного лідерства здобувачів в умовах сучасної наукової сфери та постійних змін ринку праці. У КНУ сформована культура якості вищої освіти. Враховуючи результати експертизи, ЕГ засвідчує, що якість ОП загалом відповідає Критеріям оцінювання, затвердженим Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року, а переважна більшість виявлених недоліків не є критичними і можуть бути виправленими у процесі моніторингу і вдосконалення ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

КНУ сприяє професійному розвитку викладачів як через прямі контакти з університетами-партнерами (викладачі дуже активно беруть участь у програмах стажувань), так і самостійно організовуючи професійні курси навчання для НПП (проекти “SMART Notebook”, “Якісне навчання через якісне викладання”, програма підвищення кваліфікації “Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти”), а також стимулює розвиток викладацької майстерності. На сторінці приймальної комісії офіційного сайту університету для абітурієнтів створено рубрики “Питання та відповіді”, “Корисні посилання”, “Контактна інформація”. На сайті є можливість подати заяву через освітні центри Крим-Україна, Донбас-Україна. Академічний персонал активно залучається до інтернаціоналізації освітньої і наукової діяльності. Функціонування системи Triton сприяє забезпеченню інформаційної та консультаційної підтримки здобувачів. Участь КНУ у проекті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» забезпечує міжнародний взаємообмін найбільш сучасними методами та принципами академічної культури. КНУ залучає до викладання носіїв азербайджанської мови, а також потенційних роботодавців для читання окремих лекцій (у т.ч. ГО «Азербайджанський культурний центр імені Мусліма Магомаєва») є позитивною практикою. Опитування студентів за ОП засвідчують їх задоволеність різними аспектами освітньої діяльності, у тому числі рівнем професіоналізму НПП. У КНУ створена Навчальна лабораторія соціологічних та освітніх досліджень, мета якої полягає у зборі, аналізі та інтерпретації інформації з боку суб'єктів навчального процесу різних напрямків діяльності ЗВО, встановленні зворотного зв'язку між учасниками освітнього процесу та адміністрацією ЗВО, розробці рекомендацій на основі отриманих даних, сприяє розвитку університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Спроектвані мета і фокус ОП є узагальненими і не акцентують унікальність ОП. ЕГ рекомендує уточнити мету і фокус ОП шляхом підкреслення її унікальності. Позиції і потреби заінтересованих стейкхолдерів щодо формулювання цілей і ПРН ОП враховано частково. ЕГ рекомендує залучити стейкхолдерів до удосконалення ОП та інших процедур забезпечення її якості. Програмні компетентності, ПРН, а також окремі ОК не повною мірою визначаються з урахуванням галузевого контексту, а у Проекті ОП “Азербайджанська мова і ЛІТЕРАТУРА та англійська мова” 2021 р. відсутні ОК з вивчення азербайджанської літератури. ЕГ рекомендує привести до відповідності предметної спеціалізації ОП інтегральну компетентність, спеціальні (предметні) компетентності і ПРН, а також переглянути перелік і змістове наповнення ОК в обсязі, достатньому для досягнення цілей ОП. Зміст ОП структурований нечітко; не всі ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти повною мірою заявлених цілей та ПРН. ЕГ рекомендує узгодити “Перелік компонентів ОП” зі структурно-логічною схемою ОП; визначити логічні зв'язки між ОК. Зосередженість на гуманітарній складовій ОП не залишає достатньо простору для розвитку фахових компетентностей саме вчителя, а не класичного філолога. ЕГ рекомендує посилити психолого-педагогічну, методичну і практичну складові ОП, у т.ч. у підсумковій атестації. Вибірковість дисциплін обмежена через недостатню поінформованість здобувачів про можливість обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибірковок частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня та з програм іншого рівня, а також через можливість здійснювати вибір тільки з 5 семестру. ЕГ рекомендує інформувати здобувачів та надавати їм можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію в повному обсязі. Практична підготовка здобувачів (через відсутність предметів «Азербайджанська мова» та «Азербайджанська література» на базі практики та фактичну можливість провести тільки по 2 уроки) не дозволяє повною мірою здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ЕГ рекомендує розглянути можливість залучення додаткових баз практик.

Серед НПП немає філологів-азербайджанців за освітою. ЕГ рекомендує залучати до викладання на ОП науковців із Азербайджану, професіоналів-практиків. Офіційний веб-сайт КНУ не адаптований для людей з вадами слуху або зору. ЕГ рекомендує надати можливість відвідувачам сайту працювати з адаптивними програмами екранного доступу, які забезпечують звукове та брайлівське введення даних. Вимагають удосконалення процедури моніторингу й оновлення навчальних планів і навчально-методичного забезпечення. ЕГ рекомендує здійснювати підтримку гарантів шляхом надання консультацій щодо підготовки навчальних планів і навчально-методичного забезпечення ОП на інституційному рівні.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Запровадження цієї ОП зумовлене відсутністю в Україні ЗВО, які готують фахівців у галузі середньої освіти з азербайджанської мови і літератури, що визначає її унікальність. У ВСО (с.5) також зазначено, що унікальністю цієї ОП є дисципліни, які поглиблюють знання здобувачів вищої освіти з методики викладання азербайджанської мови і літератури та англійської мови, а також проходження студентами педагогічної практики у загальноосвітніх школах. Проте, зазначене навряд чи можна вважати особливістю даної ОП, адже є обов'язковим для спеціальності 014 "Середня освіта". Спроєктовані мета і фокус ОП є узагальненими і не акцентують унікальність ОП. ЕГ рекомендує уточнити мету ОП шляхом підкреслення її унікальності, а також сфокусуватись на її унікальних рисах та наголосити на них під час перегляду ОП. Аналіз змісту ОП продемонстрував, що її цілі відповідають місії та стратегії ЗВО: підготовка фахівців у галузі середньої освіти зі знанням азербайджанської мови, літератури та англійської мови, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми пов'язані з організацією освітнього процесу, зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання (за предметною спеціальністю), які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Зазначені цілі узгоджуються із місією та стратегією ЗВО, яка розкрита у Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018–2025 рр. (<https://cutt.ly/4lJuOPn>), зокрема щодо розвитку прикладних аспектів соціо-гуманітарних наук, формування широкого світогляду здобувачів освіти у відповідності до сучасних тенденцій розвитку інформаційного суспільства та утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей як важливої передумови розвитку держави. На основі Стратегічного плану розвитку Університету формуються стратегічні плани розвитку кафедр, в рамках яких конкретизовано місію та стратегічні завдання розвитку ЗВО в контексті кожної ОП. На момент здійснення акредитаційної експертизи стратегічний план розвитку кафедри тюркології було оприлюднено на офіційному веб-сайті ЗВО <https://cutt.ly/Qxobw86>.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Позиції і потреби стейкхолдерів щодо формулювання цілей ОП і ПРН враховано частково. Підтвердженням цього є аналіз ВСО, протоколів засідань кафедр, результатів опитувань здобувачів, а також інтерв'ювання фокус-груп. Надані результати опитування 1 (без зазначення дати проведення) та опитування 2 (2019-2020 н.р.) не містять питань, які могли б висвітлити пропозиції здобувачів щодо цілей і ПРН. Тому залишається незрозумілим, яким чином враховувались пропозиції здобувачів щодо цілей ОП і ПРН в контексті проведення опитувань до 2021 р. За результатами опитування (Блок 8), проведеного у лютому 2021 р., встановлено, що більшість респондентів у тій чи іншій мірі погоджуються з тим, що: їм відомо про можливість надання пропозицій щодо покращення ОП та її ОК (87,5%); вони брали участь в обговоренні змін до ОП і їм зрозумілі причини врахування або неврахування пропозицій (75%); відгуки здобувачів освіти враховуються керівництвом факультету та НПП для покращення ОП (87,5%) (<https://cutt.ly/flBr21H>). Під час зустрічі з ЕГ здобувачі повідомили, що в усній формі надавали пропозиції щодо збільшення годин на вивчення англійської мови, проте прослідковується, навпаки, зменшення з 30 кредитів (ОП 2018 р.) до 28 кредитів (Проект ОП 2021 р.). НПП пояснили, що зменшення кредитів ОК.22 обумовлено переведенням ОК.25 з вибіркового до основних ОК, а також запровадженням ОК.13 і ОК.15, які проте не формують англомовну компетентність. У ВСО (с.6) зазначено, що пропозиції роботодавців відображено у відгуках і рецензіях. Проте для ознайомлення ЕГ було надано 4 рецензії, які мають констатуючий характер і не містять конкретних рекомендацій щодо цілей, ПРН та змістового наповнення ОП, які б можна було врахувати. Серед рецензій на ОП є рецензія Ірини Кіндрась (т.в.о. завідувача кафедри східних мов ННЦМП Національної академії СБУ), яка є і викладачем за ОП. Також, у ВСО (с.6, с.19) зазначено, що було проведено консультації зі стейкхолдерами, проте під

час зустрічі з фокус-групою, роботодавці зазначили, що рекомендацій щодо цілей ОП і ПРН не надавали. Факт врахування пропозицій академічної спільноти підтверджено протоколом засідання кафедри тюркології (№5 від 26.12.2016 р) щодо проведення консультацій із завідувачем кафедри мов і цивілізацій Близького та Середнього Сходу КНЛУ. Інших підтвердних документів ЕГ не має. ЗВО співпрацює з Посольством Азербайджану та ГО "Азербайджанський культурний центр". Встановлено, що є постійна інтеракція з цими установами на рівні культурних зв'язків, проте їх не залучають до надання рекомендацій щодо ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, а також галузевого контексту. Проте Програмні компетентності і ПРН не повною мірою корелюють із галузевим контекстом: в рамках інтегральної компетентності Проєкту ОП 2021 р. не простежується відповідність з метою ОП щодо викладання тюркської мови та літератури, УКРАЇНСЬКОЇ та англійської мови у середній (базовій) школі; ПК 10.2. - Здатність застосовувати знання з методики з викладання англійської та азербайджанської мови та методологію інтерактивного навчання англійської та азербайджанської мови в ПОЧАТКОВІЙ та середній школі (ОП с.12), а також РН 27.1. Знає сучасні види, підходи, інтерактивні методи організаційних форм навчання та виховання у ПОЧАТКОВІЙ, середній та старшій школі під час викладання азербайджанської та турецької мови (ОП с. 21) відноситься до спеціальності 013 "Початкова освіта". Загальна кількість ПРН дорівнює 29, що перевищує «примірний зразок ОПП», запропонований у додатку до Листа МОНУ № 1/9-239 від 28.04.2017 р., орієнтований на 15-20 ПРН. Формування ПРН 26.1-29.1 або ПРН 26.2-29.2 відбувається за рахунок двох вибірових блоків, які спрямовані на досягнення різних ПРН. У Проєкті ОП 2021 р. вказано предметну спеціалізацію "014.029. інші мови (азербайджанська)", проте не уточнено додаткову предметну спеціалізацію "014.021. Англійська мова та література", що визначено Наказом МОН України від 17.09.2019 № 1201 «Про затвердження переліку спеціалізацій здобувачів ВО ступенів бакалавра та магістра за предметною спеціальністю 014.02 «Середня освіта. Мова та література із зазначенням мови», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення». ОП 2018 р. визначає освітню кваліфікацію як «бакалавр середньої освіти за спеціалізацією азербайджанська мова і література», що не повною мірою узгоджується із назвою ОП "Азербайджанська мова і література та англійська мова" і з характеристикою Проєкту ОП 2021 р. (с.9) "01 Освіта/ Педагогіка/ 014 Середня освіта» /014.02 Середня освіта . Мова і література (азербайджанська)". Звертаємо увагу, що у Проєкті ОП "Азербайджанська мова і ЛІТЕРАТУРА та англійська мова" 2021 р. взагалі відсутні ОК з вивчення азербайджанської літератури. Наданий на ознайомлення Протокол №4 засідання кафедри тюркології від 21.11.2016 р. свідчить про обговорення і врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП щодо формулювання цілей та ПРН.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, проте ПРН відповідають вимогам 6 кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій. Мета ОП (підготовка фахівців у галузі середньої освіти зі знанням азербайджанської мови, літератури та англійської мови, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми пов'язані з організацією освітнього процесу, зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання (за предметною спеціальністю), які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов) визначена чітко і повністю відповідає ОК і ПРН. ОК.15 Методика ВИКЛАДАННЯ азербайджанської мови, ОК.16 Методика ВИКЛАДАННЯ азербайджанської літератури, ВБ.2.01. Методика ВИКЛАДАННЯ англійської мови в середній школі, спрямовані на оволодіння методикою ВИКЛАДАННЯ, що вважаємо неприйнятними для ОП бакалаврського рівня; це також не було усунуто в Проєкті ОП 2021 р. (ОК.23, ОК.24, ОК.25).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО. Відсутність в Україні ЗВО, які готують фахівців у галузі середньої освіти з азербайджанської мови і літератури, визначає унікальність ОП. ЗВО активно співпрацює з Посольством Азербайджану та ГО "Азербайджанський культурний центр".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Спроектовані мета і фокус ОП є узагальненими і не акцентують унікальність ОП. ЕГ рекомендує уточнити мету ОП шляхом підкреслення її унікальності, а також сфокусуватись на її унікальних рисах та наголосити на них під час перегляду ОП. Позиції і потреби заінтересованих стейкхолдерів щодо формулювання цілей і ПРН ОП враховано частково. ЕГ рекомендує залучати роботодавців до переліку осіб, які можуть ініціювати конкретні пропозиції/рекомендації щодо внесення змін до ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери, документально це оформлювати, а також проводити регулярно консультації з представниками академічної спільноти, залучаючи широку академічну аудиторію. Програмні компетентності ОП, ПРН, а також окремі ОК не повною мірою визначаються з урахуванням галузевого контексту, а у Проєкті ОП “Азербайджанська мова і ЛІТЕРАТУРА та англійська мова” 2021 р. взагалі відсутні ОК з вивчення азербайджанської літератури. ЕГ рекомендує привести у відповідність до предметної спеціалізації ОП інтегральну компетентність, спеціальні (предметні) компетентності і ПРН, а також переглянути перелік і змістове наповнення ОК в обсязі, достатньому для досягнення цілей ОП. Формування ПРН 26.1-29.1 або ПРН 26.2-29.2 відбувається за рахунок двох вибірових блоків, спрямованих на досягнення різних ПРН. ЕГ рекомендує спрямувати вибірові блоки на досягнення одного й того ж ПРН або залишити простір для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів і не регламентувати ПРН вибірових ОК в ОП. ОК “Методика викладання азербайджанської мови”, “Методика викладання азербайджанської літератури”, “Методика викладання англійської мови в середній школі”, спрямовані на оволодіння методикою ВИКЛАДАННЯ, вважаємо неприйнятними для ОП бакалаврського рівня, що також не було усунуто в Проєкті ОП 2021 р. (ОК.23, ОК.24, ОК.25). ЕГ рекомендує переглянути назви ОК.23, ОК.24, ОК.25. Незважаючи на заявленій у ВСО реакції ОП на виклик сучасної школи щодо поєднання в освітньому процесі загальних та предметних компетентностей, її зосередженість на гуманітарній складовій не залишає достатньо простору для розвитку фахових компетентностей саме вчителя, а не класичного філолога. ЕГ рекомендує посилити психолого-педагогічну, методичну і практичну складові ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Вдосконалення внутрішньої нормативної бази, зокрема відповідно до змін чинного законодавства, відповідність ОП тенденціям розвитку спеціальності і вимогам ринку праці свідчать про відповідність вимогам Критерію 1, а висловлені зауваження не впливають на загальну якість ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої програми становить 240 кредитів ЄКТС відповідно до ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». Розподіл обов'язкових і вибірових компонентів ОП складає 75% та 25% відповідно. Аналіз навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти дає підстави стверджувати про відповідність ОП вимогам чинного законодавства. Листом МОНУ № 1/9-120 від 11.03.2015 р. «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін» рекомендовано «Забезпечити викладання дисциплін, що формують компетентності з історії та культури України, філософії, української мови із загальним обсягом не менше 12 кредитів ЄКТС, якщо відповідні дисципліни не є профільними». На ОП вивченню ОК.2, ОК.4 і ОК.5 відведені 10 кредитів ЄКТС, а також 4 кредити нараховує блок української мови та літератури з ОК.8. Тож ЗВО забезпечив виконання рекомендації МОН. У Проєкті ОП 2021 р. вибіровий ОК “Комплексна дисципліна Практичний курс турецької мови” налічує 29 кредитів, а основний ОК “Комплексна дисципліна Практичний курс англійської мови” - 28 кредитів; Методики викладання обох мов (турецької й англійської) - 7 кредитів, методика викладання азербайджанської мови - 4 кредити, азербайджанської літератури - 3 кредити. Невмотивованим є збільшення кредитів на користь турецької мови, і зменшення кредитів на вивчення англійської мови, а також незбалансованість методичної складової відповідно до заявлених цілей ОП. За НП у 8 семестрі середня кількість навчальних годин на тиждень становить 51, що є порушенням п.9.3.4 “Положення про організацію освітнього процесу у КНУ” (<https://cutt.ly/dlBaNT0>). У ЗВО помилку терміново усунули (про що сповістили 11 березня) шляхом внесення змін до Графіку навчального процесу Інституту філології та подовження терміну теоретичного навчання студентів до 26.04.2021 року.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

В ОП (с.14-17) подані списком окремо ОК та ВК (ВК сформовані у 2 блоки). Структурування за семестрами, роками навчання, змістовими блоками відсутнє. Структурно-логічна схема (с.18) показує, що ОК об'єднані у блоки з вивчення мов, загально-гуманітарний блок, історичний блок, психолого-педагогічний блок, однак ця схема не дає розуміння зв'язків окремих дисциплін. Так, у структурно-логічній схемі містяться два компоненти “Курсова робота”, яких немає в ОП. У НП також передбачено виконання здобувачами 2 курсових робіт. ЗВО надав пояснення, що ці курсові роботи входять до складу ОК та не обліковуються окремо (у проєкті ОП курсових робіт теж немає). Позакредитними є дисципліни ЗВО “Фізична культура” і “Тарас Шевченко та Київський університет”. ЗВО надав пояснення, що ці дисципліни факультативні, тож здобувачі можуть їх не відвідувати, але ЗВО надає їм таку можливість. Формами атестації є екзамен і захист (ОК.11 і ОК.12). ЗВО пояснив, що загалом в Інституті філології здобувачі отримують навички, пов'язані також і з написанням наукових робіт, тому для формування відповідних компетентностей ЗВО приймає рішення здійснювати атестацію у формі екзамену та захисту. На ОП відсутня підсумкова атестація з англійської мови. Однак у проєкті ОП передбачені ОК.16 і ОК.17. Блок азербайджанської літератури відсутній, а ОК.14 Азербайджанська література XIII-XVIII ст. немає у структурно-логічній схемі. Крім того, робоча програма курсу містить літературу лише до 13-14 ст., ті ж часові межі зазначені й у програмі “Підсумкової атестації з азербайджанської мови і літератури” (до 13 століття). А на с.3 робочої програми курс так і називається “Азербайджанська література 13 століття”. ЕГ рекомендує вивчення азербайджанської літератури не обмежувати 13 століттям (її фактичним становленням), а продовжити до 20-21 ст. Вибіркові блоки 1 та 2 формують різний набір ПРН та компетентностей, а оскільки не всі компетентності забезпечуються обов'язковими ОК (наприклад, ФК5), виникає ризик не досягти заявлених цілей та ПРН. У робочих програмах переважно визначені логічні зв'язки між ОК у графі “Попередні вимоги до опанування”. Проте не всі робочі програми мають релевантні вимоги (ОК.1 с. 3: “знання лексико-фразеологічної системи російської мови, видів перекладу та елементарні навички письмового та усного перекладу з російської мови на рідну й навпаки”; ОК.14 потребує опанування азербайджанської мови та вступу до східної філології, однак не йдеться про опанування ОК “Фольклор та давні пам'ятки азербайджанської літератури”, яка є дотичною до ОК.14). Вивчення мов за рівнями є цілком логічним за ОП, проте вивчення літератури (за ОП до 18 ст., за РП лише до 13 ст.) обмежене (лише 5 кредитів у 4 семестрі), що є неприйнятним. У проєкті ОП 2021 р. азербайджанської літератури немає взагалі. Загальногуманітарні ОК вивчаються на 2 році навчання, а “Вибрані розділи трудового права та основ підприємницької діяльності” - у 7 семестрі, готуючи здобувачів до отримання першого робочого місця.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП переважно відповідає предметній галузі заявленої для неї спеціальності 014 «Середня освіта» галузі знань 01 «Освіта/педагогіка». Однак ЕГ встановлено, що не всі ОК ОП 2018 р. відповідають предметній області визначеної для неї спеціальності. Наприклад, ОК.20. Частина 1 Основи теорії ПЕРЕКЛАДУ (азербайджанська мова) та Частина 2 Практика ПЕРЕКЛАДУ (азербайджанська мова), оскільки відповідають спеціальності 035 “Філологія”; ОК.8. Загальна і вікова педагогіка (Тема 2 - Особливості педагогічної діяльності з дітьми ДОШКІЛЬНОГО віку (29 годин) відповідає спеціальності 012 “Дошкільна освіта”; ВК 1.07 Інтерактивні методи навчання англійської мови в ПОЧАТКОВІЙ школі і ВК 1.10 Сучасні методики навчання турецької мови в ПОЧАТКОВІЙ школі, відповідають спеціальності 013 “Початкова освіта”. Також, існує певна невідповідність у кількості кредитів в робочих програмах і ОП, наприклад, ОК.8. Загальна і вікова педагогіка в ОП налічує 4 кредити, а в робочій програмі - 5 кредитів (<https://cutt.ly/Cz148sK>). Не відповідають предметній області ОК.03 Основи екології і ОК.07 Вибрані розділи трудового права та основ підприємницької діяльності. ЗВО надав пояснення щодо введення ОК «Основи екології», оскільки це компонент, що відповідає загальноєвропейським вимогам щодо екологізації вищої освіти. Рішення Колегії МОН України (N 13/6-19 від 20.12.2001 “Про концепцію екологічної освіти в Україні”) вводить поняття “вищої екологічної освіти”, п.3 визначає, що “Вища екологічна освіта спрямована ... на завершення формування екологічної культури фахівців за різним фахом”, п.6 вказує, що “В навчальних програмах ВНЗ одним з обов'язкових курсів лекцій має бути курс “Основи екології””, акцентуючи: “Особливе значення має екологічна освіта для студентів педагогічних вищих навчальних закладів, майбутніх вихователів і вчителів, які поряд із загальним високим рівнем екологічної культури мають опанувати методику екологічної виховної роботи”. ЗВО прокоментував, що ОК «Вибрані розділи трудового права та основ підприємницької діяльності» готує випускників до ринку праці.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Право на вибір здобувачами вищої освіти ОК регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ (п. 9.4. Вільний вибір навчальних дисциплін) (<https://cutt.ly/dlBaNTO>), а також Положенням про порядок реалізації студентами Університету права на вільний вибір дисциплін (<https://cutt.ly/JlVpJui>). Обсяг кредитів ЄКТС дисциплін вільного вибору складає 25% від загального обсягу, що відповідає нормам чинного законодавства. За результатами опитування (Блок 1 Доступність інформації про ОП) ЕГ встановлено, що здобувачі: ознайомлені з переліком вибірових ОК (100%); ознайомлені з процедурою обрання вибірових дисциплін (87,5%); процедура обрання дисциплін вільного вибору здобувачів освіти є зрозумілою та доступною (100%); інформація щодо змісту дисциплін та критеріїв оцінювання присутня у робочих програмах кожної з навчальних дисциплін, та є у вільному доступі (100%) (<https://cutt.ly/flBr21H>). КНУ зазначає, що згідно з п.п. 2.2.2.-2.2.7 «Положення...» (<https://cutt.ly/JlVpJui>) здобувачі освіти мають безумовне право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибірових частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови

погодження із деканом факультету/директором інституту – з програм іншого рівня. Однак під час зустрічі зі здобувачами ЕГ встановлено, що вони не знають про таку можливість. Крім того, у їх кабінеті (система Triton) є можливість обрати лише один із двох блоків. Здобувачі зазначили, що обрали усією групою блок 1 "Методика навчання іноземних мов та турецька мова", оскільки він пропонує вивчення ще однієї мови, що є безумовною перевагою на ринку праці. Отже, вибірковість для здобувачів суттєво обмежується, попри наявність усіх механізмів її реального функціонування. ЕГ рекомендує передбачити можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, яка пропонує рівні можливості для здобувачів при майбутньому працевлаштуванні. Вибір дисциплін здійснюється з 5 семестру. Здобувачі погоджуються із такою позицією ЗВО, оскільки вважають, що можуть здійснити вибір якісніше після 2 курсу. ЕГ рекомендує систематично ознайомлювати здобувачів із можливостями формування індивідуальної освітньої траєкторії та забезпечити здійснення вибору з попередніх курсів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка передбачена в ОП 2018 р. в контексті ОК.10. Виробничо-педагогічна практика з викладання азербайджанської мови і літератури (у структурно-логічній схемі, с. 18 називається "Виробничо - педагогічна практика з викладання першої тюркської мови і літератури та англійської мови") і складає лише 9 кредитів, водночас ця ОП не охоплює практичну підготовку здобувачів в рамках навчання англійської мови. Відповідно до ст. 14 Наказу МОН від 16.07.18 № 776 педагогічна практика має становити не менше 30 кредитів, що прослідковується у Проєкті ОП 2021 р. (ОК.12, ОК.13, ОК.14, ОК.15), в якому також нівельовано недолік попередньої ОП в контексті практичної підготовки здобувачів щодо викладання англійської мови. ЕГ встановлено, що здобувачі проходили практику в Ірпінській загальноосвітній спеціалізованій школі І-ІІІ ступенів №12 з вивчення іноземних мов. Оскільки у школі немає таких предметів як азербайджанська мова та азербайджанська література, здобувачі були змушені проводити свої уроки під час уроків іноземної мови. Звертаємо увагу, що кожен здобувач мав можливість провести тільки по 2 уроки у молодших класах, що фактично не дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Керівництво школи під час зустрічі висловило свої сподівання на те, що наступного року вдасться започаткувати факультатив з азербайджанської мови.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Під час навчання здобувачі формують і соціальні навички, а саме: – вміння здійснювати комунікацію (ОК.10, 13, 15, 16, 19, 21); – здатність діяти на основі етичних міркувань (ОК.5, 8, 9, 25); – вміння працювати в команді (ОК.6, 7, 8, 9, 15, 19); – вміння використовувати інформаційні й комунікаційні технології (ОК.4, 12, 13, 19, 20, 22) тощо. Вони відображені у ЗК 3-11. Під час бесіди здобувачі виокремили ОК "Основи екології" як такий, що особливо сприяв розвитку їх соціальних навичок. У наданому звіті про опитування здобувачів освіти немає окремих питань, присвячених набуттю ними соціальних навичок (<https://cutt.ly/flBr21H>), тому ЕГ рекомендує включити питання щодо можливостей набуття здобувачами соціальних навичок в освітньому процесі до опитувальників.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Оскільки Професійний стандарт за професіями «Вчитель закладу загальної середньої освіти» було затверджено наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.12.2020 р. №2736, розробники ОП 2018 р. орієнтувалися на вимоги Національної рамки кваліфікацій та Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (наказ МОН №600 від 01.06.2016 р.). Під час зустрічі ЕГ з фокус-групою НПП зазначили, що наразі проєктна група переглядає Проєкт ОП 2021 р. на предмет його відповідності професійному стандарту.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих ОК у кредитах ЄКТС реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів і є частково відповідним для досягнення цілей та ПРН. Розподіл часу між навчальними заняттями і самостійною роботою здійснюється з урахуванням норм «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом ректора від 31 серпня 2018 р. за № 716-32 (<https://cutt.ly/RxMzxU7>). Відповідно до п.4.4 цього Положення обсяг часу, відведений для самостійної роботи студента, становить від 50 до 67 %, що повною мірою імplementовано у Навчальному плані. Середня кількість аудиторних годин на тиждень становить від 20 до 26 (окрім 8 семестру - 51 година), що також повною мірою відповідає зазначеному вище Положенню. Під час інтерв'ювання здобувачі повідомили, що співвідношення кількості аудиторних годин і годин самостійної роботи є цілком прийнятним і не призводить до перевантаження.

Однак, звертаємо увагу на наявність двох позакредитних факультативних дисциплін, виконання двох курсових робіт, для яких не підраховане фактичне навантаження, та позакредитну підсумкову атестацію. Директор НМЦ зауважив, що при укладанні ОП визначення фактичного навантаження здійснюється методом експертної оцінки. В наданих опитуваннях немає інформації щодо перевірки рівня фактичного навантаження здобувачів. Проте присвоєння недостатньої кількості кредитів ОК.15 Методика викладання азербайджанської мови (4 кредити) і ОК.16 Методика викладання азербайджанської літератури (3 кредити), ОК.14 Азербайджанська література (5 кредитів), відсутність ОК Методика навчання англійської мови в середній школі серед обов'язкових ОК, а також відсутність якісної практичної підготовки здобувачів вищої освіти унеможливають досягнення зазначених в ОП ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

КНУ обов'язковим ОК визначив «Основи екології», що відповідає загальноєвропейським вимогам щодо екологізації вищої освіти та формує екологічну культуру здобувачів, які, у свою чергу, відзначили важливість цього ОК для формування їх соціальних навичок. Під час інтерв'ювання здобувачі повідомили, що співвідношення кількості аудиторних годин і годин самостійної роботи є цілком прийнятним і не призводить до перевантаження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зміст ОП структурований нечітко; не всі ОК, що включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти повною мірою заявлених програмних компетентностей та ПРН. ЕГ рекомендує узгодити «Перелік компонентів ОП» зі структурно-логічною схемою ОП; визначити логічні зв'язки між предметами (в тому числі перевірити робочі програми на коректність такого відображення); замінити ОК, які не відповідають предметній області визначеної для неї спеціальності 014 Середня освіта; методики викладання номінувати методиками «навчання»; доповнити зміст програми Комплексного кваліфікаційного екзамену психолого-педагогічним блоком. У структурно-логічній схемі відсутній блок з азербайджанської літератури. Її вивчення de facto є дуже обмеженим (5 кредитів). У Проєкті ОП 2021 р. вивчення азербайджанської літератури відсутнє взагалі. Це не дозволяє досягти цілей ОП. ЕГ рекомендує вивчення азербайджанської літератури не обмежувати 13 століттям (її фактичним становленням), а продовжити до 20-21 ст.; у Проєкті ОП 2021 р. передбачити вивчення здобувачами ОК з азербайджанської літератури. Вибірковість дисциплін обмежена через недостатню поінформованість здобувачів про можливість обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибіркового частин НП інших спеціальностей того самого рівня та з ОП іншого рівня, а також через можливість здійснювати вибір тільки з 5 семестру. ЕГ рекомендує інформувати здобувачів та надавати їм можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію в повному обсязі. Практична підготовка здобувачів (через відсутність предметів азербайджанська мова та азербайджанська література на базі практики та фактичну можливість провести тільки по 2 уроки у молодших класах) не дозволяє повною мірою здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ЕГ рекомендує залучити додаткові бази практики. Присвоєння недостатньої кількості кредитів ОК.14 (5 кредитів), ОК.15 (4 кредити) і ОК.16 (3 кредити), а також відсутність ОК «Методика навчання англійської мови в середній школі» серед обов'язкових ОК унеможливує досягнення зазначених в ОП ПРН. ЕГ рекомендує посилити підготовку здобувачів за цими ОК шляхом збільшення кредитів. У Проєкті ОП 2021 р. вибіркового ОК «КД Практичний курс турецької мови» налічує 29 кредитів, а основний ОК «КД Практичний курс англійської мови» - 28 кредитів, Методика викладання обох мов (турецької й англійської) - 7 кредитів, Методика викладання азербайджанської мови - 4 кредити, Методика викладання азербайджанської літератури - 3 кредити. ЕГ рекомендує збалансувати кількість кредитів відповідно до формування заявлених цілей ОП. Наявність позакредитних дисциплін (факультативи, дві курсові роботи, підсумкова атестація), відсутність опитувань здобувачів щодо їх фактичного навантаження вимагає зворотного зв'язку від здобувачів. ЕГ рекомендує включити блок із питаннями щодо фактичного навантаження та можливостей набуття здобувачами соціальних навичок в освітньому процесі до опитувальників.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Враховуючи те, що зміст ОП структурований нечітко; не всі ОК, що включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти повною мірою заявлених програмних компетентностей та ПРН; вивчення азербайджанської літератури носить фрагментарний характер, цей ОК у Проєкті ОП 2021 р. відсутній; якісна практична підготовка здобувачів, що дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, відсутня; кількість кредитів відповідно до формування заявлених цілей ОП незбалансована, ЕГ вважає, що ОП за Критерієм 2 характеризується частковою невідповідністю, що можна усунути в одnorічний строк.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до КНУ імені Тараса Шевченка, зокрема за ОП, що акредитується, розроблені і затверджені рішенням Вченої ради (Протокол № 7 від 29 грудня 2020 року) відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти України в 2021 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2020 року № 1274. Посилання на правила прийому на сайті університету - <https://cutt.ly/szVxVN7>. Правила прийому є чіткими і зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. У Параграфі 4 Розділу 2 деталізовано спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти абітурієнтів пільгових категорій. У Додатку 2.5 до Правил міститься інформація про Категорії осіб, щодо яких застосовуються спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти, а в Додатку 2.10 - Право на першочергове зарахування за спеціальностями галузей знань 01 «Освіта/Педагогіка» та 22 «Охорона здоров'я». Ліцензійний обсяг набору на ОП за денною формою (20 осіб) вказано у Додатку 2.1, проте інформації про наявність пройденої акредитації в документі немає. На сторінці приймальної комісії офіційного сайту університету для абітурієнтів створено рубрики «Питання та відповіді», «Корисні посилання», контактна інформація. На сайті є можливість подати заяву через освітні центри Крим-Україна, Донбас-Україна (<https://cutt.ly/sxavDh4>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У Правилах прийому на навчання немає інформації про особливості вступу на ОП. Цієї ОП немає в переліку в Додатку 2.4, інформація про вагові коефіцієнти і мінімальний бал ЗНО для вступу на ОП відсутня. У КНУ повідомили, що у 2021 році набору на ОП не буде. У Додатку 2.1.1 також відсутня інформація про ліцензований обсяг і нормативні терміни навчання за ОП. ЕГ рекомендує оприлюднити інформацію, необхідну для вступу на ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У нормативній документації Університету прописано чіткі і зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема такими документами є Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/NxavK3F>), Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/WxavVzA>), розділ 11 Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Наказ Ректора від 12.07.2016 року за №603-22 «Про затвердження Порядку проведення в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року (<https://cutt.ly/lxav1SS>). Під час зустрічі з допоміжними (структурними) підрозділами начальника Відділу академічної мобільності І.О. Демірезен пояснила механізм планування академічної мобільності й алгоритм визнання результатів навчання, здійсненого в рамках академічної мобільності. У змісті ОП відсутня інформація про національну та міжнародну кредитну мобільність. І.О. Демірезен запевнила ЕГ, що пропозиції стосовно академічної мобільності надходили до здобувачів ОП, проте ними жоден здобувач не скористався.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Університеті загалом та на ОП зокрема не здійснюється визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Відповідних чинних нормативних документів у ЗВО не створено. У ВСО з цього приводу

вказано на відсутність затверджених регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством. Крім того у ВСО (с.10) зазначено, що “після такого врегулювання КНУ імені Тараса Шевченка застосовуватиме процедури освітніх декларацій”, проте ці процедури вже застосовуються щодо визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року відповідно до Наказу Ректора від 12.07.2016 року за № 603-22.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

На сторінці приймальної комісії офіційного сайту університету для абітурієнтів створено рубрики “Питання та відповіді”, “Корисні посилання”, контактна інформація. На сайті є можливість подати заяву через освітні центри Крим-Україна, Донбас-Україна.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

У Правилах прийому на навчання немає інформації про особливості вступу на ОП. Цієї ОП немає в переліку в Додатку 2.4, інформація про вагові коефіцієнти і мінімальний бал ЗНО для вступу на ОП відсутня. У Додатку 2.1.1 також відсутня інформація про ліцензований обсяг і нормативні терміни навчання за ОП. ЕГ рекомендує оприлюднити інформацію, необхідну для вступу на ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

На офіційному сайті університету та в Правилах прийому на навчання відсутня інформація для абітурієнтів, які планують вступати на ОП. Цей недолік можливо усунути в найближчий час, зважаючи на той факт, що у 2021 році набору на ОП не буде. Відсутність на веб-сайті ЗВО інформації про ліцензований обсяг, нормативні терміни навчання за ОП дає підстави вважати відповідність Критерію 3 рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У Статуті КНУ (Розділ 7, пункт 7.12) регламентуються форми освітнього процесу і види навчальних занять. Межі академічної свободи визначено у пункті 7.9 Статуту. Розділ 4 Положення про освітній процес надає більш деталізовану інформацію стосовно форм і методів навчання, викладання, оцінювання. Щодо рівня задоволеності формами і видами навчання і викладання в Університеті проводяться опитування відповідно до чинного положення (<https://cutt.ly/VxabyMu>). ЕГ було надано звіт за результатами опитування, проведеного в лютому 2021 р. В опитуванні взяли участь 8 здобувачів. У розділі 3 опитування представлено аналітику якості викладання. Оцінювання цих аспектів відбувалось за шкалою від -3 до +3 і представлене діапазоном оцінок від 2,13 до 2,75, що інтерпретується як позитивна оцінка і високий рівень задоволеності здобувачів. 87,5 % опитаних вважають, що викладання є цікавим і зрозумілим та відбувається з використанням сучасних технологій і методів. Опитування не надає достатньо інформації щодо відповідності студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. ЕГ рекомендує проводити аналітику якості освітнього процесу з акцентом на його студентоцентрованості, відповідності принципам академічної свободи, модернізованості та інноваційності. Аналіз Таблиці з ВСО показує, що на ОП використовуються лекції, практичні і семінарські заняття, самостійна робота; тільки щодо ОК.05 вказані також інтерактивні методи навчання. При цьому в змісті ОП зазначено, що використовуються проблемний, проблемно-пошуковий, інтерактивний, дослідницький, проектний, пояснювально-ілюстративний, інформаційно-комп'ютерний методи, а навчальний процес ґрунтується на засадах “студентоцентричного особистісно- та практико-орієнтованого навчання з урахуванням проблемного, компетентнісного та інтегративного підходів”. Аналіз робочих програм продемонстрував, що у плануванні змісту дисциплін НПП переважно керуються змістом ОП та планують досягнення відповідних ПРН; проте з ОК.18 зміст робочої програми не узгоджено з ОП. Три ОК містять тільки лекційні заняття та самостійну роботу (ОК.03, 05, 07), тому відповідно до Статуту дозволяють здобувачам тільки

накопичити знання і розвинути автономію та відповідальність. Більшість робочих програм не відображають мінливість освітнього процесу та вплив зовнішніх чинників на освітню діяльність. ЕГ рекомендує планувати і відображати тенденції розвитку форм і методів навчання ОК на постійній основі. Під час зустрічей з академічним персоналом та здобувачами, огляду МТЗ було названо захист проєктів, практичні вправи на базі лінгафонних кабінетів, із застосуванням SMART-дошки; використання Zoom, Skype, Google Meet. Щодо реалізації своєї академічної свободи здобувачі вказали на можливість обрання тем курсових і дипломних робіт. Інноваційність навчання і викладання слабо представлена в змісті робочих програм ОК. ЕГ рекомендує посилити студентоцентрованість освітнього середовища та розширити межі академічної свободи здобувачів ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Щодо доступності інформації про цілі, зміст і ПРН ОП викладачами і здобувачами було зазначено, що ця інформація є на сайті в рубриці «Студентам», міститься в інформаційній системі «Triton», надсилається викладачами здобувачам на електронні скриньки. Критерії оцінювання містяться в робочих програмах, а також повідомляються на перших заняттях з дисциплін. У робочих програмах ОП інформація щодо обсягу дисциплін не завжди збігається з актуальною інформацією на ОП (ОК.18). ЕГ рекомендує узгодити інформацію, наявну в робочих програмах та ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень на ОП переважно відбувається у процесі написання здобувачами курсової і кваліфікаційної роботи. У ВСО також зазначено потенціал виробничо-педагогічної практики, оскільки виконання кваліфікаційної роботи, крім мовознавчих або літературознавчих завдань, передбачає обов'язкове моделювання методичного компоненту з упровадження результатів дослідження в освітній процес у закладах середньої освіти. Аналіз змісту ОП показав, що завдання наукового характеру здобувачі отримують у процесі вивчення ОК.04, ОК.13. Позитивною практикою є залучення здобувачів до різноманітних наукових заходів, зокрема під час зустрічей з фокус-групами надавалась інформація щодо участі здобувачів у факультативі з мультикультуралізму (I семестр 2020-2021 н.р.), конкурсі студентських наукових робіт (Р. Литвин брав участь на 2-му і 3-му курсах, зайняв 2-ге місце), конференції з публікацією статей ("Тюркологічні читання" - вже четвертий рік поспіль, у т.ч. в листопаді 2020 р.). У "Тюркологічних читаннях" взяли участь Л. Даштамірова, М. Сіваш, С. Назарова. Завідувач кафедри І. Покровська вказала, що в Л. Даштамірової є наукова публікація у "Таврійському збірнику". Вона зазначила, що здобувачі заохочуються до наукової діяльності шляхом надання додаткових балів, під час переведення на вакантні місця державного замовлення, рекомендуються до участі в академічній мобільності. Під час зустрічі зі студентським самоврядуванням також відзначалась участь здобувачів у конференціях молодих учених "Шевченківська весна", "Об'єднані наукою", тренінгах для підвищення публікаційної активності молодих вчених. Для залучення здобувачів до наукової діяльності в університеті є потужна матеріально-технічна база, ресурси Наукової бібліотеки, розташованої в Інституті філології, міні-бібліотеки в аудиторіях, відповідна рубрика на сайті (<https://cutt.ly/7xabdGF>). За активну наукову діяльність здобувачів заохочують університетськими стипендіями. Щодо можливості отримання іменних стипендій було зазначено, що їх надають тільки здобувачам магістерського рівня.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У ВСО зазначено, а також під час зустрічей ЕГ з академічним персоналом та адміністративним персоналом було вказано, що викладачі оновлюють зміст ОП на основі своїх наукових досліджень. ЕГ було надано підтвердження факту, що К.А. Корнієць у 2019 р. пройшла стажування в КНЛУ, за результатами якого вдосконалила методику викладання тюркських мов, підготувала до друку навчально-методичний посібник з лінгвокраїнознавства Туреччини та статтю. У наданих ЕГ протоколах засідань кафедри тюркології зафіксовано затвердження тем курсових робіт для здобувачів ОП, кількість яких дорівнює кількості здобувачів, що вимагає удосконалення, оскільки стосовно забезпечення академічної свободи під час зустрічей вказувалось на можливість здобувачів обирати теми наукових робіт. ЕГ рекомендує розширити перелік тем курсових і кваліфікаційних робіт та надати можливість обирати теми з усіх фахових ОК. У робочій програмі з "Методики викладання азербайджанської МОВИ" містяться переважно джерела з "Методики навчання УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ". ЕГ рекомендує привести робочу програму у відповідність до змісту ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ було надано підтверджувальні документи, що у 2017 і 2019 рр. представниця академічного персоналу Ф. Арнаут виграла гранти на академічну мобільність та відвідала турецькі університети; І. Покровська у 2015, 2017, 2018 і 2019 рр. також відвідувала турецькі університети в рамках академічної мобільності; В. Дроботун - Bethnal Student Academy (м. Лондон, 2019 р.), Університет Кіпру (2018 р.), Паризький кампус Міжнародного університету Шіллера (2017 р.), Університет Лондона (2019 р.) з метою закінчення курсів з англійської мови, участі в конференції, підвищення кваліфікації з володіння сучасними методиками викладання; І. Демірезен - турецькі університети у 2018 і 2019 рр. З боку здобувачів ОП участь в інтернаціоналізації не представлено. ЕГ рекомендує посилити залученість здобувачів до інтернаціоналізації освітньої діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною практикою є залучення здобувачів до різноманітних наукових заходів: факультативу з мультикультуралізму, конкурсу студентських наукових робіт, конференції "Тюркологічні читання" з публікацією статей, конференціях молодих учених "Шевченківська весна", "Об'єднані наукою". Академічний персонал активно залучається до інтернаціоналізації освітньої і наукової діяльності: Ф. Арнаут, І. Демірезен, І. Покровська виграла гранти і скористались можливістю здійснення академічної мобільності (відвідали університети Туреччини); В. Дроботун пройшла курси з англійської мови, взяла участь в конференції, підвищила кваліфікацію за кордоном (в університетах Великої Британії, Франції, Кипру).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Опитування має узагальнений характер та не надає достатньо інформації щодо відповідності навчання і викладання студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. ЕГ рекомендує проводити аналітику якості освітнього процесу більш деталізовано з акцентом на його студентоцентрованості, відповідності принципам академічної свободи, модернізованості та інноваційності. Недоліком є те, що більшість робочих програм не відображають мінливість освітнього процесу та вплив зовнішніх чинників на освітню діяльність. ЕГ рекомендує планувати і відображати тенденції розвитку форм і методів навчання ОК на постійній основі. Інноваційність навчання і викладання слабо представлена в змісті робочих програм ОК. ЕГ рекомендує посилити студентоцентрованість освітнього середовища та розширити межі академічної свободи здобувачів ОП. У робочих програмах ОП інформація щодо обсягу дисциплін не завжди збігається з актуальною інформацією на ОП (ОК.18) або загалом відсутня у відкритому доступі. ЕГ рекомендує узгодити інформацію, наявну в робочих програмах та ОП; оприлюднити інформацію з усіх обов'язкових і вибіркових ОК. Здобувачам пропонується обирати тематику курсових і кваліфікаційних робіт з обмеженого кількості здобувачів переліку. ЕГ рекомендує розширити перелік тем курсових і кваліфікаційних робіт. У робочій програмі з "Методики викладання азербайджанської МОВИ" містяться переважно джерела з "Методики навчання УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ". ЕГ рекомендує привести робочу програму у відповідність до змісту ОП. З боку здобувачів ОП участь в інтернаціоналізації не представлено. ЕГ рекомендує посилити залученість здобувачів до інтернаціоналізації освітньої діяльності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

На ОП простежується загальна відповідність Критерію 4. Академічний персонал активно бере участь в інтернаціоналізації освітньої і наукової діяльності. Здобувачі ОП демонструють активність у науковій діяльності шляхом залучення до факультативів, конкурсів, конференцій. Разом з тим вимагається посилення студентоцентрованого навчання і викладання окремих освітніх компонентів, розширення тематики курсових і кваліфікаційних робіт, залучення здобувачів до інтернаціоналізації навчання. Зауваження не є критичними, недоліки можуть бути усунені у найближчий час.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та специфіка їх проведення регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ (<https://cutt.ly/GxpLUwC>), Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<https://cutt.ly/expLDbG>), Етичним кодексу університетської спільноти (<https://cutt.ly/jxswOYh>), Порядком вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/IxpLVyE>) тощо та базуються на дотриманні норм закону «Про вищу освіту» та Статуту Університету (<https://cutt.ly/2xpLMAa>). За ОП передбачено такі форми контролю, як: поточний, модульний та підсумковий семестровий контроль. Різноманітні методи контрольних заходів (тестування, одноосібні і групові презентації, усні виступи, виконання завдань контрольних робіт, презентації фрагментів уроків, розв'язання практичних завдань, обговорення конфліктних ситуацій, захист проектних завдань, написання есе тощо) у межах навчальних дисциплін забезпечують комплексну перевірку досягнень здобувачів. Інформація про форми та методи контролю оприлюднюється заздалегідь усно викладачами на перших заняттях з дисциплін та зазначається в робочих програмах та, за словами здобувачів, є доступною. Усі види контрольних робіт оцінюються за національною шкалою та шкалою ЄКТС, за необхідності застосовується шкала відповідності з оцінками за п'ятибальною системою оцінювання. В особистому кабінеті в системі Triton здобувачі мають можливість ознайомитися з поточними балами.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти з відповідної спеціальності не прийнято. Згідно з ОП 2018 р. (с.19), атестація здобувачів проводиться у формі комплексного підсумкового іспиту з методики викладання азербайджанської мови і літератури та кваліфікаційної роботи бакалавра, проте на с.14 номінований ОК.11 Підсумкова атестація з азербайджанської мови і літератури, а у ВСО (с.13) формою атестації визначені “підсумковий іспит з азербайджанської мови і літератури та кваліфікаційна робота бакалавра”. Програма атестації затверджується в установленому порядку та є доступною для всіх учасників освітнього процесу.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є досить чіткими, зрозумілими та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Задля запобігання конфлікту інтересів та забезпечення об'єктивності оцінювача у Положенні (п.7.1.7) (<https://cutt.ly/GxpLUwC>) зазначається, що “за можливості оцінювання має проводитися більш ніж одним оцінювачем; рішення щодо кількості оцінювачів, їх персоналій і залучення зовнішніх оцінювачів має прийматися своєчасно; оцінювачі мають можливість не брати участь в оцінюванні при виникненні конфлікту інтересів;... за можливості оцінювана робота студента має бути анонімною тощо”. У п. 7.1.9 вказано, що “особи, які навчаються, мають бути повідомлені щодо засобів контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, які застосовуватимуться під час оцінювання, і щодо наслідків їх порушення”. З метою забезпечення справедливості рейтингування перескладання семестрового контролю задля покращення позитивної оцінки не допускається. Проте, згідно з Положенням (п.7.2.3) в окремих випадках здобувач освіти може звернутися до декана/директора свого структурного підрозділу з умотивованою заявою щодо неврахування оцінювачем важливих обставин при оцінюванні. Під час зустрічі зі здобувачами було встановлено, що останні, зазвичай, заздалегідь ознайомлюються з балами, з якими допускаються до контролю та мають можливість неофіційно скоригувати оцінку, виконавши певні завдання. ЄГ встановлено, що здобувачі ознайомлені з офіційною процедурою оскарження результатів, контрольних заходів та процедур їх повторного проходження, проте практики їхнього застосування не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО зафіксовано в Положенні про організацію освітнього процесу у КНУ, Етичному кодексі університетської спільноти (<https://cutt.ly/MxpXB6Z>), Положенні про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУ (<https://cutt.ly/qxpXZr1>), що діє з березня 2020 р. Положення (<https://cutt.ly/qxpXZr1>) містить правила академічної доброчесності, порядок перевірки кваліфікаційних, дисертаційних та інших наукових робіт, окреслює сферу дії положення і передбачає посаду Адміністратора системи, який відповідає за організацію діяльності щодо виявлення та запобігання плагіату. У ЗВО створена Постійна комісія Вченої ради з питань етики (<https://cutt.ly/jxpX9dG>), робота якої спрямована, зокрема, і на забезпечення політики академічної доброчесності. Заходи популяризації серед здобувачів політики академічної доброчесності проводяться систематично, за словами здобувачів, викладачами - безпосередньо під час занять, за допомогою студентського самоврядування - у позанавчальний час. Зокрема, під час зустрічі, останні зазначили, що організували зустріч з експертом сервісу «Unicheck». Окрім того, КНУ є учасником проєкту «Ініціатива

академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) від Американських Рад з міжнародної освіти (<https://cutt.ly/ZxpCdUo>), що, за словами НПП, позитивно відбивається на якості роботи студентів і викладачів. Під час зустрічей з фокус-групами було встановлено, що перевірка на плагіат кваліфікаційних робіт відбуватиметься за допомогою сервісу «Unicheck». Курсові роботи за допомогою вищевказаного ресурсу не перевіряються. Первинна перевірка здійснюється університетом безкоштовно. Процедура притягнення учасників освітнього процесу до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності визначається Положенням (п.8.10.2; п. 9.8.3, п.9.10.2; п.10.7.3.). Всі учасники освітнього процесу ознайомлені з правилами її дотримання та наслідками в разі порушення. Практики виявлення фактів порушення академічної доброчесності серед здобувачів цієї ОП немає. У Положенні (<https://cutt.ly/qxpXZg1>) пунктом 4.2 визначено, що “Вчена рада факультету/інституту визначає граничний відсоток текстових збігів, відповідно до якого науковий керівник має право подавати обґрунтування екзаменаційній комісії щодо відсутності плагіату і можливості затвердження позитивного експертного висновку”.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Положенням про освітній процес регламентуються різні стратегії запобігання конфлікту інтересів та забезпечення об'єктивності оцінювача: оцінювання більш ніж одним оцінювачем, залучення зовнішніх оцінювачів, неможливість брати участь в оцінюванні при виникненні конфлікту інтересів, анонімність оцінювання тощо. В особистому кабінеті в системі Triton здобувачі мають можливість ознайомитися з поточними балами. Участь КНУ у проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» забезпечує міжнародний взаємобмін найбільш сучасними методами та принципами академічної культури.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність перевірки на академічну доброчесність (плагіат) курсових робіт. ЕГ рекомендує запровадити перевірку курсових робіт на відповідність граничному відсотку текстових збігів. Відсутність на офіційному сайті рекомендацій щодо ресурсів для перевірки усіх видів наукових робіт на наявність запозичень. ЕГ рекомендує забезпечити інформаційний супровід щодо перевірки різних видів наукових робіт на академічну доброчесність.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Наявність Положення про освітній процес, що регламентує різні стратегії запобігання конфлікту інтересів та забезпечення об'єктивності оцінювача, а також участь КНУ у проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» позитивно впливають на загальну відповідність ОП Критерію 5. Виявлені недоліки щодо відсутності перевірки на академічну доброчесність (плагіат) курсових робіт та рекомендацій щодо ресурсів для перевірки усіх видів наукових робіт на наявність запозичень не є критичними та можуть бути усунені ЗВО найближчим часом.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До викладання ОК.10, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 23, 24, 25, які стосуються викладання азербайджанської мови (105 кредитів із 180 ОК) на ОП були залучені 3 викладачі - Алієва Заміна Керім кизи, Демірезен Ірина Олександрівна (до жовтня 2020 р.) (додаткові документи щодо їх професійної та академічної кваліфікації надані на запит ЕГ) та Алі Рустам Ровшанович (з жовтня 2020 р.). Алієва З. К., гарант програми, має диплом кандидата наук ДК 035737, виданий 04.07.2006, атестат доцента 12ДЦ 022896, виданий 18.02.2010, є носієм мови. Демірезен І. О. на момент звільнення мала стаж роботи 3 роки, диплом бакалавра філології, фахівця турецької мови і літератури та перекладу, диплом магістра - мова і література (турецька, англійська) та переклад. Її публікації свідчать про її зацікавленість вивченням турецької літератури. Жодних документів, що засвідчують її високий рівень володіння азербайджанською мовою, немає. Алі Р. Р. (<https://cutt.ly/sxismeY>) викладає на 4 курсі ОК “Азербайджанська мова: функціональний рівень” та “Теоретична граматики азербайджанської мови” разом із Алієвою З. К., є носієм мови.

Цю інформацію було підтверджено під час зустрічі. ЗВО залучає до викладання носіїв азербайджанської мови, що є позитивною практикою на ОП. Крім того, викладачі постійно підвищують рівень свого професіоналізму під час закордонних навчальних практик, стажувань. Звертаємо увагу, що жоден із викладачів не є філологом-азербайджаністом за освітою, Алієва Заміна Керім кизи не займається проблемами вивчення азербайджанської мови (тільки літератури та культури), про що свідчать її наукові праці. ЗВО та Азербайджанське Посольство ознайомили ЕГ із планами щодо залучення науковців із Азербайджану до викладання на ОП, що свідчить про розуміння КНУ ситуації із кадровим потенціалом на ОП. ОК.21 “Комплексна дисципліна. Практичний курс англійської мови” (30 кредитів) викладають канд.філол.н., доценти Сорокіна Н. В., Ярова Г. Г., Сем`ян Н. В., асистенти Драгінда О. В., Дроботун В. М. Серед вибіркових курсів англійської мови не запропоновано. Доктори наук, професори Любашенко О. В., Грицик Л. В., Кривда Н. Ю. викладають дисципліни загальногуманітарної підготовки - ОК.18 (Методика викладання української мови як іноземної, Східні ремінісценції в українській літературі) та ОК.04 (Українська і зарубіжна культура). Опитування студентів за освітньою програмою (<https://cutt.ly/LlJHhr>) у розділі Блок 3 “Якість викладання” (с.20-25) засвідчують задоволеність здобувачами рівнем професіоналізму викладачів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедуру конкурсного відбору викладачів кафедри регламентовано «Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУ імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/GlJOV7U>). Відповідність особи посаді та профілю діяльності визначається за такими критеріями, як: спеціальність і кваліфікація за дипломом про вищу освіту; науковий ступінь; вчене звання; кількість і якість наукових праць, опублікованих методичних праць із відповідної галузі науки (за останні 5 років); підвищення кваліфікації (1 раз на 5 років), стажування, рейтинг/кількість публікацій, внесених до наукометричних баз Scopus, Web of Science, рівень викладання профільних дисциплін. Кандидати на посади викладачів мають провести відкрите практичне заняття чи прочитати відкриту лекцію на заздалегідь узгоджену з кафедрою тему; це дає змогу оцінити їх професіоналізм у межах ОП. Рівень професіоналізму викладачів підтверджується їх науковою кваліфікацією (наприклад, Л.В. Грицик – диплом доктора наук ДН №000025 від 26 жовтня 1992 р., атестат професора ПР 000283 від 2 жовтня 1995 р.; О.В. Любашенко - диплом кандидата наук ДК 000138, від 26.03.1998, атестат доцента ДЦ 007881 від 19.03.2003, атестат професора 12ПР 008369, від 25.01.2013; Н.Ю. Кривда - диплом доктора наук ДД 002529 від 14.04.2010, диплом кандидата наук КН 002305 від 24.12.1992, атестат доцента ДЦ 006046 від 23.12.2002; К.А. Корнієць – диплом кандидата наук ДК № 012142 від 01.03.2013 р., Алієва Заміна Керім кизи - диплом кандидата наук ДК 035737, виданий 04.07.2006, атестат доцента 12ДЦ 022896, виданий 18.02.2010). Фахівець-азербайджаніст (із вивчення азербайджанської літератури) залучений тільки один - Алієва Заміна Керім кизи. Алі Рустам Ровшанович - носій мови. З англійської мови залучені до викладання канд.філол.н., доценти Сорокіна Н. В., Ярова Г. Г., Сем`ян Н. В., асистенти Драгінда О. В., Дроботун В. М.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У КНУ діє Положення про ради роботодавців у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/5zGWoxe>), у якому пунктом 2.3 передбачені основні завдання ради роботодавців університету. Університет також забезпечує можливість залучення роботодавців до роботи у складі екзаменаційних комісій шляхом погодинної оплати їх праці. Співпраця ЗВО з роботодавцями за цією ОП відбувається переважно у формі взаємодії під час проходження здобувачами практичної підготовки (ОК “Виробничо-педагогічна практика”) в Ірпінській спеціалізованій загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 12 з вивченням іноземних мов (школа лінгвістики) імені Заріфи Алієвої Ірпінської міської ради Київської області, під час організації спільних проєктів з ГО «Азербайджанський культурний центр імені Мусліма Магомаєва» та навчально-методичних семінарів з актуальних проблем азербайджанської мови, літератури та культури (<https://cutt.ly/OxikJS9>). Здобувачі позитивно сприйняли практику онлайн семінарів, які проводилися азербайджанською мовою.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

КНУ розуміє складність ситуації (відсутність вчителів азербайджанської мови та літератури, які б могли викладати на ОП, науковців, експертів-азербайджаністів) та докладає всіх зусиль для залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків та експертів галузі. У лютому 2021 року відбулася зустріч представників КНУ з повноважним послом посольства Азербайджанської Республіки в Україні Ельмірою Ахундовою для обговорення подальшої співпраці з можливістю залучення азербайджанських професіоналів-практиків до аудиторних занять та проведення спільних заходів. Наразі відбувається залучення до аудиторних занять відомих культурних та політичних діячів (шляхом читання окремих лекцій: народний депутат Азербайджану Джейхун Мамедов (лекція про забезпечення Республікою Азербайджан прав і свобод релігійних / етнічних громад), голова ГО «Азербайджанський культурний центр імені Мусліма Магомаєва», онлайн-факультатив представником Бакинського центру мультикультуралізму Мариною Гончаровою. Ця інформація є на сайті <https://cutt.ly/OxikJS9>), які є потенційними роботодавцями. Під час бесіди голова ГО «Азербайджанський культурний центр імені Мусліма

Магомаєва» повідомив, що ця ГО має “недільні школи” з вивчення азербайджанської мови, літератури та культури, куди він вже запрошував випускників цієї ОП на роботу.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У КНУ професійний розвиток викладачів є пріоритетним напрямом розвитку закладу («Положення про систему забезпечення якості освіти та освітньому процесі в КНУ імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/iJJDeSp>). Підвищенню кваліфікації викладачів сприяють: - аспірантури (011 – освітні, педагогічні науки: методика навчання іноземних мов; 035 – філологія), докторантура (035 – філологія); - стажування в рамках співпраці з університетами зарубіжжя (Ф.І. Арнаут - в університеті «Киркла релі» (Республіка Туреччина), І.Л. Покровська - в університетах «Анадолу» та «Киркла релі» (Республіка Туреччина); - стажування у вітчизняних ЗВО (К.А. Корінець пройшла стажування на кафедрі тюркської філології Київського національного лінгвістичного університету (наказ No 124-о від 05.03.2019 року). На початку 2020 р. Університет організував для викладачів професійний курс навчання з програмного забезпечення SMART Notebook (Canada), який успішно пройшла гарант програми – доц. Алієва З.К. Опитування різних груп учасників освітнього процесу засвідчують, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через низку запроваджених програм та співпрацю із зарубіжними організаціями.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

КНУ імені Тараса Шевченка створено систему заохочення науково-педагогічних працівників за досягнення в освітньо-науковій діяльності. До матеріальних форм заохочення належать преміювання (наказ № 71-32 від 31.01.2014 р. «Про затвердження Положення про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності» (<https://cutt.ly/RlJGY9F>) та стипендії молодим ученим. За високу публікаційну активність викладачі отримують щорічну премію. У нинішніх умовах університет регулярно проводить тренінги для підвищення кваліфікації у т.ч. і для дистанційного навчання (у січні 2021 р. університет проводив University Teach Week). Основні форми заохочення та стимулювання викладачів: сприяння науково-педагогічному кар’єрному зростанню (вступ до аспірантури, докторантури, проведення наукових пошуків та захист їхніх результатів, здобуття наукових ступенів та вчених звань); забезпечення участі в міжнародних і вітчизняних науково-практичних конференціях, конгресах, симпозіумах і науково-педагогічному стажуванні (відрядження по Україні та за кордон); допомога у виданні наукових монографій, статей, навчальних підручників і посібників, методичних рекомендацій та вказівок. Механізми нематеріального заохочення НПП передбачають також відзначення державними нагородами, грамотами та подяками центральних і місцевих органів виконавчої влади, адміністрації КНУ. Зокрема, ЗВО визначає і відзначає кращих викладачів року. Опитування фокус-групи викладачів підтверджують вказані факти.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ЗВО залучає до викладання носіїв азербайджанської мови, що є позитивною практикою на ОП. Крім того, викладачі постійно підвищують рівень свого професіоналізму під час закордонних навчальних практик, стажувань. КНУ залучає потенційних роботодавців (зокрема ГО «Азербайджанський культурний центр імені Мусліма Магомаєва») для читання окремих лекцій. Опитування студентів за освітньою програмою (<https://cutt.ly/LlJlNhr>) у розділі Блок 3 “Якість викладання” (с.20-25) засвідчують задоволеність здобувачами рівнем професіоналізму викладачів. Здобувачі позитивно сприйняли практику онлайн семінарів, які проводилися азербайджанською мовою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Звертаємо увагу, що жоден із викладачів не є філологом-азербайджаністом за освітою. Попри те, що Алієва Заміна Керім кизи є носієм азербайджанської мови, вона не займається проблемами її наукового вивчення, оскільки є фахівцем із азербайджанської літератури. ЕГ рекомендує залучати до викладання на ОП науковців (мовознавців, літературознавців, методистів) із Азербайджану, професіоналів-практиків.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Залучення до викладання носіїв азербайджанської мови, постійне підвищення НПП рівня власного професіоналізму, залучення потенційних роботодавців для читання окремих лекцій, задоволеність здобувачами рівнем професіоналізму викладачів, дозволяють ЕГ встановити, що вимоги щодо Критерію 6 реалізовані на достатньому рівні. Зазначені недоліки (відсутність залучення до викладання на ОП професіоналів-практиків та фахівців, науковців (мовознавців, літературознавців, методистів) ЗВО вже намагається усунути.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічна база ЗВО здатна забезпечити якісну підготовку фахівців. Здобувачі цілком забезпечені зручними аудиторіями, сучасними лінгафонними кабінетами, актовою та читальною залом, сучасним навчальним обладнанням тощо. В Інституті філології діє бібліотека, яка містить, за словами викладачів, найбільшу в Україні кількість праць тюркськими мовами, проте досить малу кількість сучасної періодики. Багато аудиторій містять невеликі локальні бібліотеки. Студенти мають можливість користуватися необхідними матеріалами в електронному форматі, який постійно оновлюється на сайті Інституту та Університету (<https://cutt.ly/dxpVPSb>), що є особливо необхідним в умовах дистанційної роботи. В період карантину та на постійній основі функціонує читальна зала. В Інституті наявні спеціально обладнані місця для відпочинку здобувачів. Завдяки співпраці з іноземними партнерами створено іншомовне середовище для здобувачів, зокрема функціонують розмовні клуби з носіями мови, які на волонтерських засадах відвідують працівники посольства та інших структур. Під час експертизи було встановлено, що академічна спільнота задоволена умовами, створеними ЗВО для роботи. Фінансова звітність щодо забезпечення освітньої діяльності Університету висвітлена на сайті (<https://cutt.ly/wxpVH32>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічі було доведено, що викладачі та здобувачі вищої освіти мають безоплатний доступ до інтернету, бібліотеки, аудиторій, лінгафонних кабінетів, актових зал тощо. Окрім того, ЗВО забезпечує різноманітними безкоштовними курсами та тренінгами для загального розвитку як викладачів, так і здобувачів (до прикладу, тренінг "SMART Notebook", що проводився для підвищення рівня володіння викладачами новітніми засобами навчання).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. В корпусах та аудиторіях створено належні умови для роботи здобувачів. Для забезпечення охорони здоров'я і лікування усіх учасників освітнього процесу в КНУ функціонує Університетська клініка (<https://cutt.ly/ixpByne>) та служба психологічної підтримки. На базі служби проводяться різноманітні тренінги як для здобувачів, так і для викладачів, організовуються онлайн заходи. В період пандемії функціонує спеціальний чат для підтримки учасників освітнього процесу, які так чи інакше стикнулися з хворобою "Helper Hub", який допомагає подолати депресію під час хвороби і самоізоляції чи тривалої дистанційної роботи. Здобувачі ознайомлені з інформацією про службу психологічної підтримки в ЗВО. Для підтримання фізичного здоров'я здобувачі мають можливість відвідувати спортивні секції Навчально-спортивного комплексу кафедри фізичного виховання та спорту (<https://cutt.ly/dxpBsdo>). Для забезпечення навчальних потреб та інтересів здобувачів Інститут постійно надає доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, зокрема: Туристичний клуб «Університет» (<https://cutt.ly/LxpBchB>), Молодіжний центр культурно-естетичного виховання (<https://cutt.ly/vxpBWsX>), Центр іноземних мов КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/zxpBPOF>) тощо. Інститут часто запрошує для виступів провідних науковців українських та закордонних університетів. Також, за словами здобувачів, різними способами (в тому числі і матеріально) заохочується їх участь у різноманітних наукових заходах, до прикладу: щорічна Міжнародна наукова конференція «Шевченківська весна», щорічні Всеукраїнські наукові читання за участю молодих учених «Філологія початку XXI сторіччя», та інші наукові конкурси, олімпіади, гуртки. Студенти також мають можливість проходити стажування за кордоном, про що вони зазначали на зустрічі, проте наразі це не є можливим через обмеження, спричинені пандемією. Задля виявлення потреб й інтересів здобувачів освіти ЗВО проводить щорічні опитування. Здобувачі підтверджують цю інформацію та зазначають, що проходять опитування раз-два на рік.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформаційна політика ЗВО проводиться за допомогою офіційного сайту Університету (<https://cutt.ly/rxpVBoZ>) та Інституту філології (<https://cutt.ly/LxpV3cy>). Окрім того, ЗВО зазначає, що на реалізацію освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти також спрямована діяльність таких структур: Відділу по роботі зі студентами (<https://cutt.ly/2xpV6i2>), Відділу академічної мобільності (<https://cutt.ly/JxpNt4y>), Сектору працевлаштування (<https://cutt.ly/sxpNsmB>), Навчально-спортивного комплексу (<https://cutt.ly/jxpNkQ7>), Молодіжного центру культурно-естетичного виховання (<https://cutt.ly/nxpNnnM>), Центру комунікацій (<https://cutt.ly/bxpNRnt>). Під час зустрічі зі здобувачами, було встановлено, що вони ознайомлені з роботою вказаних підрозділів та користуються ними за потреби. У ЗВО потужно працює Студентський парламент, який забезпечує зв'язок та підтримку здобувачів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Зокрема, у приміщенні Інституту встановлено пандус, спеціальний туалет для осіб з особливими потребами та вказівники зі шрифтом Брайля. Право на доступ до інформації реалізовується також і через наявність різноманітних інтернет-ресурсів університету (бібліотеки, офіційного сайту тощо). ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, проте не враховує всі категорії осіб з особливими освітніми потребами. Офіційний веб-сайт КНУ імені Тараса Шевченка не адаптований до людей з вадами слуху або зору. Сайт повинен мати можливість працювати з адаптивними програмами екранного доступу, які забезпечують звукове та брайлівське введення даних. На ОП не навчаються особи з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/4xpN3zr>) та Етичним кодексом університетської спільноти (<https://cutt.ly/CxpMy5c>). Задля протидії корупції, боротьби з дискримінацією та іншого роду порушеннями прав учасників освітнього процесу у ЗВО створено Постійну комісію Вченої ради з питань етики (<https://cutt.ly/expXod2>), яка розробила «Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/UxZkeLH>) та регулює вищезазначені питання. Під час зустрічі з різними фокус-групами було встановлено, що академічна спільнота ознайомена з процедурами вирішення конфліктів і протидії корупції. Здобувачі та НПП зазначили, що конфліктних ситуацій не виникало. За результатами опитування здобувачів (2021 р., Блок 7) 87,5% респондентів відома процедура своєчасного та оперативного розв'язання спірних питань (зокрема, пов'язаних з конфліктами, сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією тощо), що є елементом політики боротьби з дискримінацією та корупцією.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Тісна співпраця Інституту філології з іноземними партнерами, мова яких вивчається, сприяє покращенню якості ОП. Наявність сучасних лінгафонних кабінетів. Функціонування розмовних клубів з носіями мов, безкоштовних курсів. Існує можливість проходити стажування за кордоном. Потужна робота служби психологічної підтримки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Офіційний веб-сайт КНУ не адаптований для людей з вадами слуху або зору. ЕГ рекомендує надати можливість відвідувачам сайту працювати з адаптивними програмами екранного доступу, які забезпечують звукове та брайлівське введення даних.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Співпраця Інституту філології з іноземними партнерами, наявність сучасних лінгафонних кабінетів, а також потужна робота служби психологічної підтримки свідчать про загальну відповідність ОП Критерію 7. Виявлений недолік щодо адаптованих версій офіційного сайту для людей з особливими потребами не є критичним і може бути усунений найближчим часом.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно з визначеною інституційною політикою та процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Проаналізовані нормативні документи щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП свідчать про чіткість даної процедури, що підтверджують положення і накази, які наявні у вільному доступі на сайті ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/GlDksTb>), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Макет), затверджене Наказом ректора (від 08.07.2019 р. №603-32) (<https://cutt.ly/elDkYD6>), Наказ Ректора від 11.08.2017 р. №729-32 “Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника” (<https://cutt.ly/zlDkAe4>), а також Наказ ректора від 05.03.2018 р. за №158-32 “Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм” (<https://cutt.ly/qlDkGnr>). Механізм внесення змін до описів освітніх програм визначений Наказом Ректора від 08.07.2019 р. №601-32 “Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм” (<https://cutt.ly/HlDkLtd>). ЕГ ознайомилась із витягом з протоколу засідання НМК Інституту філології щодо внесення змін до ОП відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (№ 3 від 11.12.2019 р.). Зафіксовано загальне спрямування групи забезпечення на приведення змісту ОП у відповідність до Положення. Відповідно до “Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка” (п.2.14.1) моніторинг ОП здійснюється на локальному та загальноуніверситетському рівнях. Відтак, в ОП 2018 р. було внесено зміни, внаслідок чого з'явився Проєкт ОП 2021 р.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до п. 12.3.3 “Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка” (<https://cutt.ly/6lDbMth>) до процесу формування та реалізації політики забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти обов'язково залучаються студенти та їх органи самоврядування, ради роботодавців та асоціації випускників. Залучення здобувачів до процесу періодичного перегляду ОП відбувається у форматі усних консультацій із Гарантом ОП. У 2021 р. Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень було проведено ґрунтовне опитування здобувачів, яке складається з 8-ми обов'язкових Блоків і охоплює питання, пов'язані із якістю ОП, зокрема, в рамках “Блок 8. Участь здобувачів у вдосконаленні ОП” (<https://cutt.ly/flBr21H>). Завідувачка Навчальної лабораторії соціологічних та освітніх досліджень КНУ під час зустрічі з ЕГ повідомила, що в рамках цього опитування передбачено додатковий 9-ий Блок, який може містити питання всіх заінтересованих стейкхолдерів. Під час зустрічі ЕГ із ОСС, представники Студентського парламенту підтвердили, що входять до складу Вченої ради Інституту Філології, конференцій трудового колективу, НМК; позиція здобувачів щодо форм і методів навчання, комунікації з НПП, вибору онлайн платформ збирається через старост груп або щосеместрово шляхом анонімного онлайн опитування, яке самостійно розробляє і проводить Студентський парламент; рефлексія адміністрації на результати опитування є швидкою; із конкретними зауваженнями/побажаннями щодо цієї ОП здобувачі не зверталися до ОСС; студкуратори допомагають першокурсникам адаптуватись до студентського життя, за що отримують додаткові бали до академічного рейтингу успішності. Отже, позиція здобувачів і ОСС стосовно будь-яких питань організації освітнього процесу сприймається з належною увагою та є важливим чинником для ухвалення рішень.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Співпрацю з роботодавцями регламентовано документами Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/elHaTOq>), (<https://cutt.ly/slHaY9p>), (<https://cutt.ly/9lHaIvM>). Під час зустрічі ЕГ з фокус-групою, роботодавці зазначили, що ніяких пропозицій/рекомендацій щодо ОП не надавали, а рецензії/відгуки на ОП, надані на ознайомлення ЕГ, не містять конкретних пропозицій/рекомендацій щодо цілей, ПРН та змістовного наповнення ОП, які б можна було врахувати під час перегляду ОП. Залучення роботодавців до інших процедур забезпечення якості ОП як партнерів відбувається у форматі усних консультацій із Гарантом ОП. З 2021 р. в рамках опитування, яке проводить Навчальна лабораторія соціологічних та освітніх досліджень КНУ, роботодавці можуть доповнити власними питаннями в рамках 9-го Блоку, проте наразі такої практики ще немає.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Незважаючи на те, що акредитація є первинною і за цією ОП випуску ще не було, Гарант ОП зазначила, що на кафедрі тюркології наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, тому члени проєктної групи цієї ОП лише здобувають досвід щодо моніторингу професійної кар'єри здобувачів вищої освіти.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедури моніторингу і вчасного реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації передбачені "Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу" (<https://cutt.ly/lHkncM>), а також "Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка" (<https://cutt.ly/PlHkEKR>). На запит ЕГ було надано для ознайомлення щорічні звіти з моніторингу освітнього процесу на кафедрі тюркології, які демонструють програмне підвищення кваліфікації НПП за даною ОП, а також протокол засідання кафедри тюркології, на якому було обговорено заходи з активізації підвищення методичного забезпечення навчального процесу, що також засвідчує вчасне реагування ВСЗЯ на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації. Також ЕГ особисто пересвідчилась у миттєвій реакції ЗВО на виявлені недоліки, адже під час першого дня онлайн візиту (9 березня 2021 р.) ЕГ повідомила, що Навчальний план має невідповідність у кількості годин на тиждень у 8 семестрі (51 година), що суперечить "Положенню про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка" (<https://cutt.ly/PlHkEKR>). Ця помилка була усунута того ж дня шляхом внесення змін до Графіку навчального процесу Інституту філології та подовження терміну теоретичного навчання студентів до 26.04.2021 року, про що надано ЕГ підтверджуючий документ.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ пересвідчилась, що зауваження та пропозиції з акредитацій інших ОП були враховані під час удосконалення цієї ОП. Наприклад, рекомендації акредитаційної експертизи ОП «Гагаузька мова і література» у 2020 р. було враховано шляхом запрошення на роботу носія мови Алі Р.Р. у 2020-2021, а також збільшення кількості кредитів і розширення педагогічної практики (пор., ОП 2018 р. ОК.10 Виробничо-педагогічна практика з викладання азербайджанської мови і літератури - 9 кредитів і Проєкт ОП 2021 р. ОК.12 Навчально-педагогічна практика з методів організації роботи вчителя азербайджанської мови, ОК.13 Навчально-педагогічна практика з методів організації роботи вчителя англійської мови, ОК.14 Виробничо-педагогічна практика з викладання азербайджанської мови і літератури, ОК.15 Виробничо-педагогічна практика з викладання англійської мови - 30 кредитів). Проте, наразі відсутній системний підхід щодо залучення зовнішніх стейкхолдерів до процесу перегляду ОП, що також було підтверджено під час зустрічей ЕГ з фокус-групами. ЕГ рекомендує більш активно залучати зовнішніх стейкхолдерів до перегляду ОП та спрямувати цю роботу на надання ними конкретних пропозицій, які б дозволили підвищити якість ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Аналіз ВСО, нормативно-правової бази ЗВО, результатів опитування здобувачів вищої освіти, онлайн зустрічі ЕГ із фокус-групами, зокрема з НПП та іншими представниками академічної спільноти, залучених до освітньої діяльності за ОП, продемонстрували, що у ЗВО сформована культура якості вищої освіти. ЕГ пересвідчилась, що система взаємодії представників різних структурних підрозділів є фундаментальною, починаючи від етапу ініціювання і

формування ОП і до її реалізації, зокрема проведення ґрунтового опитування щодо рівня задоволеності якістю ОП та освітньої діяльності з її реалізації: актуальність змісту ОП, відповідність змісту ОП очікуванням здобувачів освіти; відповідності запланованих в ОП та отриманих в процесі навчання результатів навчання та компетентностей очікуванням здобувачів освіти, вимогам та запитам сучасного ринку праці; форм та методів викладання, прозорості та зрозумілості оцінювання, організації навчального процесу, відсутності дискримінації та дотримання принципів добросовісності, орієнтації процесу викладання на потреби здобувачів освіти (студентоцентричність); якості складових ОП, зокрема їхньої теоретичної та практичної компонентів; якості та доступності методичного забезпечення ОП; якості матеріально-технічного забезпечення та умов навчання; якості підтримки в навчанні від науково-педагогічних працівників та адміністрації факультету/інституту; задоволеності навчанням, власними успіхами; планів на майбутнє та оцінки власних перспектив на ринку праці (<https://cutt.ly/f1Br21H>). Формування та реалізацію політики забезпечення якості освіти регламентовано «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Макет)» (<https://cutt.ly/PlHWVsh>). Позитивною практикою є створення Навчальної лабораторії соціологічних та освітніх досліджень КНУ імені Тараса Шевченка з відповідним штатом професійних соціологів, що опікуються створенням, систематизацією та обробкою результатів анкетування на рівні ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Інноваційність діяльності ЗВО у контексті Критерію 8 є сильною стороною. Позитивною практикою є створення Навчальної лабораторії соціологічних та освітніх досліджень, мета якої полягає у зборі, аналізі та інтерпретації інформації з боку суб'єктів навчального процесу різних напрямків діяльності ЗВО, встановленні зворотного зв'язку між учасниками освітнього процесу та адміністрацією ЗВО, розробці рекомендацій на основі отриманих даних для створення стратегії розвитку університету. Позиція ОСС стосовно будь-яких питань організації освітнього процесу сприймається з належною увагою та є важливим чинником для ухвалення рішень. У ЗВО передбачені чіткі процедури моніторингу і вчасного реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації. Зауваження та пропозиції інституційного характеру, сформульовані під час попередніх акредитацій ОП у ЗВО, враховуються. У ЗВО сформована культура якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутній системний підхід щодо залучення зовнішніх стейкхолдерів до процесу перегляду ОП. ЕГ рекомендує більш активно залучати зовнішніх стейкхолдерів до переліку осіб, які можуть надавати конкретні пропозиції/рекомендації щодо внесення змін до ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери і документально це оформлювати, а також забезпечити відкритий доступ до Проекту оновленої ОП 2021 р. для громадського обговорення та системи зворотного зв'язку, де б зацікавлені стейкхолдери могли б надавати конкретні пропозиції/рекомендації до ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Інноваційність діяльності ЗВО у контексті внутрішнього забезпечення якості ОП, створення Навчальної лабораторії соціологічних та освітніх досліджень, сприйняття позиції ОСС з належною увагою, наявність чітких процедур моніторингу і вчасного реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації, врахування зауважень та пропозицій інституційного характеру, сформульованих під час попередніх акредитацій ОП у ЗВО, сформованість культури якості вищої освіти, дає підстави вважати відповідність Критерію 8 рівню В. Окреслені недоліки не є суттєвими, оскільки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Комплекс нормативних документів, який повною мірою регламентує освітній процес, надано для публічного ознайомлення на офіційному сайті КНУ: Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/BlDdndk>); Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/blDdENG>); Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/TlDdT4C>); Колективний договір (<https://cutt.ly/vlDdOia>); Положення про Науково методичну раду Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/YlDdAQn>); Етичний кодекс університетської спільноти (<https://cutt.ly/flDdFdq>); Забезпечення здобувачам вищої освіти формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюється Положенням про порядок забезпечення вільного вибору студентами навчальних дисциплін у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/RIlDdHGm>) тощо. Втім, процедура пошуку необхідних установчих та регламентуючих документів є дещо ускладненою для стороннього користувача веб-сайту, тому доводиться використовувати опцію “Пошук” або переходити на сторінки відповідних підрозділів. Також, з головної сторінки ЗВО відсутній перехід на веб-сайти структурних підрозділів ЗВО, зокрема Інституту філології, що також дещо ускладнює процес пошуку необхідної інформації. Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами, НПП, роботодавцями, адміністративним персоналом та іншими залученими до реалізації ОП стейкхолдерами було з'ясовано, що відповідні правила та процедури є зрозумілими, чіткими, позитивно сприймаються та послідовно виконуються всіма членами академічної спільноти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Наразі на офіційному веб-сайті Інституту філології оприлюднено ОП 2018 р. і Проект ОП 2021 р. «Азербайджанська мова і література та англійська мова» (<https://cutt.ly/8lDdV67>), проте відсутність системи зворотного зв'язку унеможлиблює отримання зауважень та пропозицій заінтересованих стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті Інституту філології оприлюднено точну та достовірну інформацію про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства. Робочі програми ОК розміщено у відкритому доступі (<https://cutt.ly/UlDffe3>). Проте, на момент проведення акредитаційної експертизи на сайті ЗВО не було оприлюднено Навчальний план, Робочий навчальний план, які, згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ від 2018 р. (п.6.3), відносяться до складу документів, які формують науково-методичне, навчально-методичне та організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу і мають бути оприлюдненими на сайті ЗВО, а також рецензії і відгуки на ОП 2018, відомості про самооцінювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

КНУ дотримується вимог Закону України «Про вищу освіту» та повноцінно висвітлює інформацію, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню, на офіційному веб-сайті ЗВО. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, доступними і послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Інформація є достатньою для всіх заінтересованих стейкхолдерів, які заздалегідь можуть ознайомитися з ОП за 2018 р. і з Проектом ОП 2021 р.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність зворотного зв'язку унеможлиблює внесення зауважень та пропозицій до проекту ОП від всіх бажаючих стейкхолдерів. ЕГ рекомендує додати опцію зворотного зв'язку з метою врахувати зауваження та пропозиції всіх зацікавлених стейкхолдерів на офіційній сторінці Інституту філології або у вкладці “Бакалаврат. Описи освітніх програм та програми навчальних дисциплін”. На веб-сайті не оприлюднено Навчальний план, Робочий навчальний план, рецензії і відгуки на ОП 2018 р., а також відомості про самооцінювання. ЕГ рекомендує розмістити на веб-сайті ЗВО Навчальний план, Робочий навчальний план, рецензії і відгуки на ОП 2018 р., а також відомості про самооцінювання. Не дуже зручною для користування є навігація з пошуку необхідної інформації. ЕГ рекомендує забезпечити перехід від головної сторінки ЗВО до структурних підрозділів та спростити процедуру пошуку установчих та регламентуючих документів для стороннього користувача через вкладку з Головної сторінки.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Наявність чітких і зрозумілих процедур, які регулюють права й обов'язки всіх учасників освітнього процесу; відкритий доступ до нормативних документів на веб-сайті КНУ дає підстави вважати відповідність Критерію 9 рівню В. Окреслені недоліки не є критичними, оскільки можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Романюк Олександра Сергіївна

Члени експертної групи

Сайковська Олена Юріївна

Коноваленко Тетяна Василівна

Марчук Надія Юріївна